

6. Kirjoita laatikoihin, mitä ovat:

a) YK

b) Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus

c) Euroopan ihmisoikeussopimus

7. Ota kantaa seuraaviin ihmisoikeuksia koskeviin väittämiin. Oletko niiden kanssa samaa vai eri mieltä? Perustele.

a) Kaikki ihmiset syntyvät vapaina ja tasavertaisina.

b) Samat oikeudet kuuluvat kaikille maailman ihmisille.

c) Uskonnot rajoittavat ihmisoikeuksia.

d) Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus on tärkeä asiakirja.

8. Tutki ihmisoikeuksien yleismaailmallista julistusta oppikirjan sivuilla 56–57.

a) Mitkä artikkelit ovat vaikuttaneet omaan elämäsi viime aikoina? Millä tavoin?

b) Mitkä viisi artikkelia ovat mielestäsi tärkeimmät?

c) Perustele, miksi valitsit juuri nämä.

d) Keksi esimerkkejä siitä, mikä omassa elämässäsi muuttui, jos kyseisiä oikeuksia rajoitettaisiin.

9. a) Pohdi, millaisia oikeuksia sinulla on. Kirjaa vähintään viisi.

_____

_____

_____

_____

_____

b) Mitä perusteella olet saanut nämä oikeudet?

_____

_____

_____

_____

_____

c) Mitä velvollisuuksia nämä oikeudet tuovat sinulle?

_____

_____

_____

_____

_____

10. Ympyröi oikea vaihtoehto.

1) Mikä on Lapsen oikeuksien sopimus?

- a) sopimus, jonka lapset ovat tehneet
- b) sopimus siitä, miten isovanhemmat hoitavat lastenlapsia
- c) sopimus, johon on kirjattu kaikki lapsille kuuluvat oikeudet

2) Minkä ikäisiä ovat lapset Lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan?

- a) kaikki alle 15 vuotiaat
- b) kaikki alle 18 vuotiaat
- c) kaikki alle 21 vuotiaat

3) Kuinka moni maailman maa on allekirjoittanut sopimuksen

- a) kaikki Euroopan maat
- b) puolet maailman maista
- c) lähes kaikki maailman maat

4) Mikä seuraavista on lapsen oikeuksien rikkomista?

- a) sellaisen työn teettäminen, joka vahingoittaa lapsen terveyttä
- b) kotintuloajan asettaminen lapselle
- c) lapsen pukeutumiseen puuttuminen

11. Mitä seuraavat Lapsen oikeuksien sopimuksen kirjatut oikeudet merkitsevät käytännössä? Pohdi kysymystä esimerkiksi itsesi, perheesi tai kaveripiirisi näkökulmasta.

12. artikla: Lapsella on oikeus ilmaista omat mielipiteensä kaikissa itseään koskevissa asioissa ja ne on otettava huomioon lapsen iän ja kehitystason mukaisesti.

_____

_____

_____

13. artikla: Lapsella on oikeus ilmaista mielipiteensä, kunhan ne eivät loukkaa muiden oikeuksia.

_____

_____

_____

28. artikla: Lapsella on oikeus käydä ilmaiseksi peruskoulua.

_____

_____

_____

32. artikla: Lapsella ei saa teettää työtä, joka haittaa hänen opintojaan.

_____

_____

_____

37. artikla: Lasta ei saa rangaista julmalla tai hälväntavalla tavalla.

_____

_____

_____

12. a) Määrittele käsite ihmis oikeusloukkaus.

---

b) Laadi sanomalehden lööppi ihmis oikeusloukauksista.

IHMISOIKEUKSIEN SANOMAT

c) Millaisia toimenpiteisiin tulisi ryhtyä, jotta kööpiässä maahitsentisi ongelmiin saatatisiin parannus? Keiden tulisi ottaa vastu u tilanteen korjaamisesta?

---

13. Miten ihmis oikeuksien toteutumista valvotaan?

---

14. Miksi Malala Youzafzai sai Nobelin?

Arvioi oppimistasi

Ympyröi vaihtoehto, joka kuvaa oppimistasi parhaiten.
1 = en ollenkaan 2 = heikosti 3 = jotenkin 4 = hyvin 5 = erinomaisesti

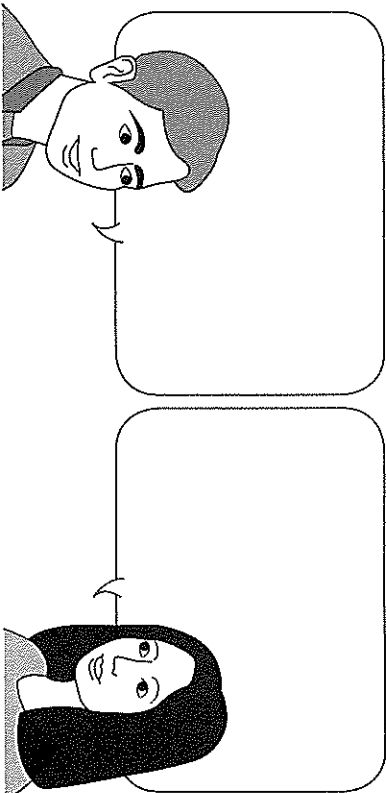
a) Tunnistat ihmis oikeuseettikkään ilittvät keskeiset käsitteet.	1	2	3	4	5
b) Osaan käyttää ihmis oikeuseettikkään ilittvää käsitteitä.	1	2	3	4	5
c) Ymmärrän, mikä merkitys ihmis oikeuksilla on.	1	2	3	4	5
d) Ymmärrän, mikä merkitys lapsen oikeuksilla on.	1	2	3	4	5
e) Tiedostan, millaisia ihmis oikeus- loukkaukset voivat olla.	1	2	3	4	5

7. Ihminen ja etiikka

1. Yhdistä viivalla kubbunkin ihmissuhteeseen yksi asia, joka on mielestäsi tärkeintä kyseisessä ihmissuhteessa.

<ul style="list-style-type: none"> ● suhde perheenjäseniin ● ● suhde sukulaisiin ● ● suhde ystäviin ● ● suhde tuttaviiin ● 	<ul style="list-style-type: none"> ● rehellisyys ● luottamus ● hyväksyntä ● avoimuus ● arvostus ● rakkaus
--	---

2. Anna vinkkejä, miten ihminen voi oppia tuntemaan itseään paremmin.

3. Tunteet vaikuttavat ihmisen eettisiin valintoihin ja käyttäytymiseen. Suuttumuksen tunne saattaa johtaa tekoihin, joita ihminen myöhemmin katuu. Allevivaa tunnelistasta, mitä muita tunteita suuttuvain tilanteisiin saattaisi liittyä.

	<p> pettymys huoli ilo mustasukkaisuus turhautuminen rauhallisuus pelko katetus avuttomuus tyytyväisyys loukkaantuminen suru yksinäisyys kiihtoisuus </p>
--	--

4. Kuvalle ihmisten välisiä hyviä toimivia vuorovaikutusta.

---

5. Yhdistä käsitteet ja niiden kuvaukset sijoittamalla käsitteitä vastaava kirjain kuvauksen eteen.

A egoismi B harsismi C altruismi D läheisriippuvuus

- Itsekkyys, jossa ihminen vaatii itsensä korostamisen lisäksi muilla ihmisillä jatkuvaa ihailua ja arvostusta.
- Ihminen ottaa huomioon toisten ihmisten tarpeita enemmän kuin omaan. Hän on valmis autamaan muita ihmisiä ilman, että odottaa heiltä vastapalveluksia.
- Itsekkyys, jossa ihminen pitää itseään ja tarpeitaan tärkeämpänä kuin muita ihmisiä ja heidän tarpeitaan.
- Ihminen auttaa ja pitää huolta miellyttäkseen muita. Samalla hän laiminlyö omia tarpeitaan ja hyvinvointiaan.

6. Pohdi, mitä haitallisia vaikutuksia ihmissuhteisiin on

a) egoismilla

---

b) läheisriippuvuudella?

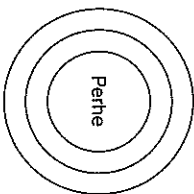

---

7. Luettele perheen kolme keskeistä tehtävää ihmisen kasvussa.

8. Määrittele käsitteet.

a) ydinperhe

_____

b) uusperhe

_____

c) sateenkaarperhe

_____

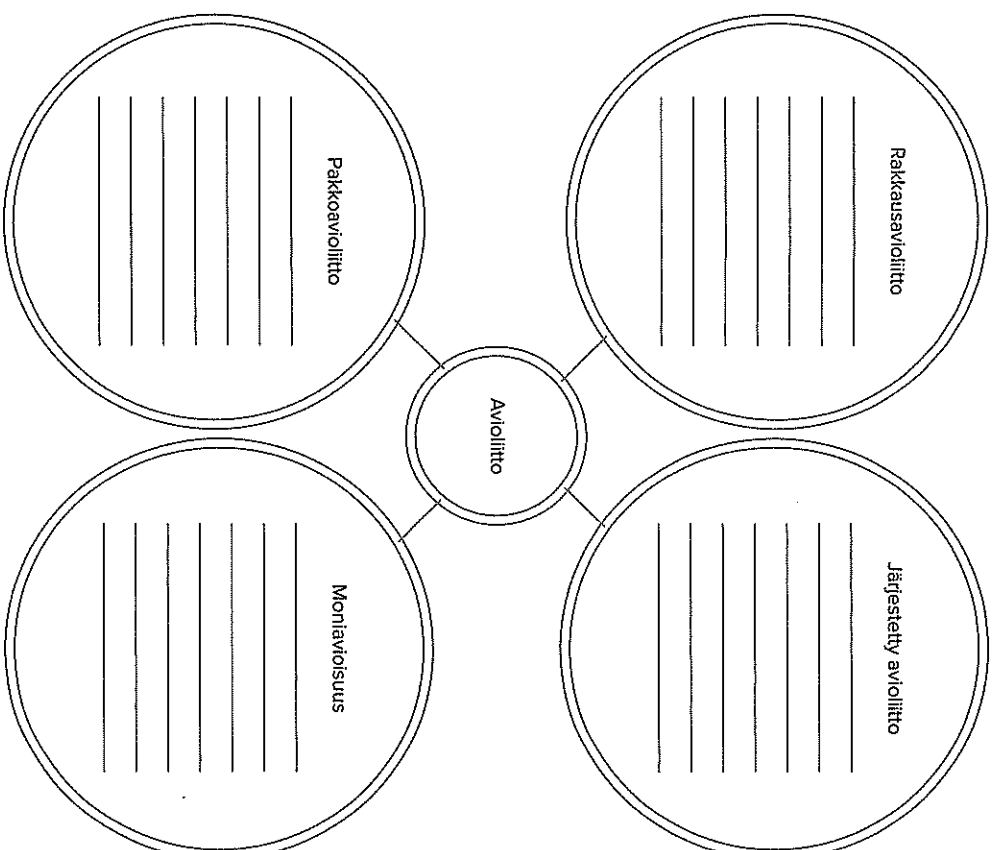
9. Lisää laatikossa annetut käsitteet teksiin oikeisiin yhteyksiinsä.

Muokkaa käsitteet lauseisiin sopiviksi.

aviopuolisot	kirkollinen vihkiminen	kristillinen avioliiton siunaaminen	laillinen
siviiliviikkinen	avioliiton esteet	sopimus	vihittävä

Ennen avioliittoon vihkimistä suoritetaan _____ tutkinta. Sillä varmistetaan, että avioliitto on _____. Vihkimisen keskeinen asia on puolisoiden keskinäinen _____. Vihkiä kysyy kummaltakin _____, tahtooko hän solmia tämän kanssa avioliiton. Kun _____ kumpikin on vastannut myöntävästi, vihkiä toteaa heidät _____. seurakunta rukoulee vihittävien puolesta ja pyytää Jumalan siunausta heidän avioliittoonsa. _____ tapahuu maistraatissa. Siviiliviikkinen voidaan liittää _____.

10. Pohdi avioliitokäytäntöitä mieliekartan avulla. Lisää karttaan ajatuksia, kommentteja ja kysymyksiä, jotka liittyvät kyseiseen käytänteeseen.

11. Ota kantaa seuraaviin väittämiin kirjoittamalla oma kannanottoosi oikeanpuoleiseen sarakkeeseen. Perustele mielipiteesi.

VÄITTÄMÄ	OMA KANNANOTTOSI
Ei ole kovin tärkeää tietää eri kulttuurien liittymiä tapoja ja käytäytymistä, ellei harrasta ulkomaanmatkailua.	
On tärkeää osata erottaa toisen ihmisen käyttäytymisestä kulttuurin kuuluvat tavat ja ihmisen luonteenpiirteisiin tai tottumuksiin kuuluvat tavat.	
Oman käyttäytymisen sopeuttaminen toisen kulttuurin käyttäytymismalleihin merkitsee onnasta kulttuurista luopumista.	
Kulttuurien välisessä vuorovaikutuksessa tärkeää on avoimuus ja kyky kuunnella toista hyväksyvästi.	

12. Anna kaksi esimerkkiä stereotyypistä.

---

13. Lue teksti Onnellisen elämän oppikirjan sivulta 69. Sijoita onnellisuutta lisäävät asiat onnellisuustietokoon.

arvostus, ystävät, perhe, toivo, kitollisuus, vahvuudet, luottamus, anteeksianto, auttaminen, harrastus, avunsaanti

Arvioi oppimistaasi

Anna jokaiselle arvioitavalle asialle oma värisymboli värittämällä sen edessä oleva pallo. Arvioi viivalle oppimistaasi asteikolla 1-5 ja vähintään pallomeresistä vastaava määrä palloja kunkin asian omalla värillä.

- Tiedän, miten voin lisätä tsetuntumustani.
- Osaan huomioida tunteiden vaikutusta käyttäytymiseeni.
- Osaan rakentaa ihmissuhteita vastavuoroisesti.
- Tunnistan ihmissuhteiden yhteisiä vahvistavia elementtejä.
- Tiedän kulttuurinvälisen vuorovaikutuksen perusperiaatteet.